

3 21

มณีศิลา

MANEESILA

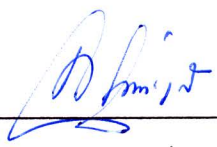
นางสาวศศิพร โสตรทิพย์
นางสาวชีวารัตน์ อุทธิคง
นางสาวดารุณี บุญมา

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปบัณฑิต
สาขานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

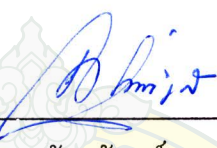
พ.ศ. 2543

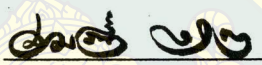
หอสมุดกลาง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
Barcode.....
เลขเรียกหนังสือ.....2543 - 5
.....
.....
หนังสืออ้างอิง ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อนุมัติให้กับศิลปินพันธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิต

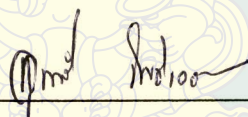

คณบดีคณะศิลปนาฏดุริยางค์
(นายสุกชัย จันท์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบศิลปินพันธ์

ประธานกรรมการ
(นายสุกชัย จันท์สุวรรณ)

กรรมการ
(นายสมรัตน์ ทองแท้)

ผู้ควบคุมศิลปินพันธ์

กรรมการ
(นางสุภาวดี โพธิเวชกุล)

กรรมการ
(นายไพโรจน์ ทองคำสุก)

บทคัดย่อภาษาไทย

หัวข้อศิลปนิพนธ์	มณีสติลา
ชื่อผู้เขียน	น.ส.ศศิพร โสตรทิพย์ น.ส.ชีวารัตน์ ฤทธิคง น.ส.ดารุณี บุญมา
สาขาวิชา	นาฏศิลป์ไทย
ภาควิชา / คณะ	ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปนาฏดุริยางค์
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

มณีสิตา หมายถึง หินแก้ว , สะเก็ดเพชร ที่มีความสวยงามในรูปลักษณะต่าง ๆ ที่หมายรวมถึงลูกปัด ลูกปัดนับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์มากในปัจจุบัน ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องประดับที่มีสีสันสวยงาม นอกจากนี้จากความเชื่อที่ว่า หากผู้ใดมีลูกปัดไว้ครอบครองจะถือว่าเป็นสิริมงคล แคล้วคลาดจากอันตรายทั้งปวง ส่งเสริมบารมีให้แก่ตัวเอง ด้วยสาเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะนำลูกปัดมาเป็นเครื่องประดับของการแต่งกายสำหรับการแสดงชุดมณีสิตา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของลูกปัด และเพื่อเป็นการรักษาพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวภาคใต้ จากหลักฐานของการขุดพบลูกปัดซึ่งมีทั้งหมด 19 สี ในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ชุดมณีสิตาในศิลปนิพนธ์ ฉบับนี้ จะนำเสนอเพียง 7 สี คือ สีม่วง สีฟ้า สีเขียว สีเหลือง สีส้ม สีแดง สีขาว สาเหตุที่นำเสนอเพียง 7 สี เพราะในส่วนที่เหลือสีต่างๆ ก็มีลักษณะคล้ายกับสีที่นำเสนอ จึงคัดมาเพียง 7 สี

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปินพจน์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีของ อาจารย์สุกชัย จันท์สุวรรณ อาจารย์สุภาวดี โพธิ์เวชกุล อาจารย์ไพโรจน์ ทองคำสุก ผู้ควบคุมศิลปินพจน์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดทำมาโดยตลอด รวมถึงท่านคณะกรรมการทุกท่านที่ให้คำแนะนำทุกครั้งในการสอบ อาจารย์สถาพร สันทอง ที่ให้คำแนะนำในเรื่องการนำเสนอรูปแบบของการแสดง อาจารย์พงษ์พันธ์ เพชรทอง ที่ให้การศึกษาทางด้านดนตรี รวมถึงคณาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ และคณาจารย์จากส่วนการแสดง สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำอธิบาย และคำแนะนำอันเป็นสาระประโยชน์ต่อการเรียบเรียงศิลปินพจน์นี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้จัดทำจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุดผู้จัดทำของกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้จัดทำเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

นางสาวศศิพร	โสทรทิพย์	รหัส	242010
นางสาวชีวารัตน์	ฤทธิคง	รหัส	242011
นางสาวดารุณี	บุญมา	รหัส	242012

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของการแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวสร้างสรรค์.....	7
- ขอบเขตของการแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวสร้างสรรค์.....	7
- รูปแบบการแสดง.....	7
- จำนวนผู้แสดง.....	7
- เวลาในการแสดง.....	7
- วิธีการดำเนินการของการแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวสร้างสรรค์.....	8
- การประดิษฐ์ท่าและการแสดงออก.....	8
- การเคลื่อนที่.....	9
- การจัดทำเพลงประกอบการแสดง.....	9
- แผนการปฏิบัติงาน.....	10
- งบประมาณ.....	14

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
3. วิธีการดำเนินงาน.....	27
1. การตั้งแนวความคิด.....	27
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	28
3. วิธีการนำเสนอและการเสนอผลงานต่อคณะกรรมการชุดนี้.....	28
- รูปแบบการแสดง.....	32
- องค์ประกอบในการแสดง.....	33
- เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ.....	34
- เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง.....	36
- การแต่งหน้าและการทำผม.....	44
- อุปกรณ์ประกอบการแสดง.....	46
- การจัดแสงสีในการแสดง.....	47
- การคัดเลือกและการฝึกซ้อมการแสดง.....	48
4 บทวิเคราะห์.....	49
- การวิเคราะห์ ทำรา.....	49
- ลักษณะการแปรแถว.....	53
5 บทสรุปและเสนอแนะ.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70

ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก.....	72
- การแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวอนุรักษ์	
- อิเหนาตัดดอกไม้	
ภาคผนวก ข.....	75
- การแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวอนุรักษ์	
- พระลอตามไก่	
ประวัติผู้เขียน.....	79

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1. ลักษณะรูปลูกปัดที่ตกแต่งเป็นลวดลายเส้นลูกคลื่น พบที่บริเวณ เมืองโบราณอู่ทอง.....	18
2. ชิ้นส่วนของวัตถุดินในการผลิตลูกปัด พบในเขตอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี.....	20
3. ลักษณะรูปแบบของลูกปัดแบบต่าง ๆ ที่พบบริเวณเมืองโบราณอู่ทอง และในเขต จังหวัดสุพรรณบุรี.....	21
4. ลูกปัดหลากชนิดในรูปแบบต่าง ๆ พบที่บริเวณเมืองโบราณอู่ทองและบริเวณใกล้เคียง....	22
5. ลูกปัดสมัยทวารวดี พบที่อู่ทอง สุพรรณบุรี.....	23
6. ลูกปัดสมัยพูน้น พบที่อู่ทอง สุพรรณบุรี.....	23
7. กำไลสำริด หินสี ลูกปัด และเครื่องใช้ของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์.....	24
8. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ.....	34
9. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ.....	35
10. เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงชุดมโนศิลา.....	36
11. ตัวอย่างกรองคอดูกปัด.....	37
12. ตัวอย่างเข็มขัดลูกปัด	38
13. ข้อมือลูกปัด.....	39
14. เครื่องแต่งกายชุดมโนศิลา (สีม่วง)	40
15. เครื่องแต่งกายชุดมโนศิลา (สีฟ้า)	41
16. เครื่องแต่งกายชุดมโนศิลา (สีเขียว)	41
17. เครื่องแต่งกายชุดมโนศิลา (สีเหลือง)	42
18. เครื่องแต่งกายชุดมโนศิลา (สีส้ม)	42
19. เครื่องแต่งกายชุดมโนศิลา (สีแดง)	43
20. เครื่องแต่งกายชุดมโนศิลา (สีขาว)	43

1. ลักษณะการแต่งหน้าของการแสดงชุดมณีศิลา..... 44

2. ลักษณะการทำผมด้านหน้าและด้านหลัง..... 45

3. หวีสับประดับรอบมวยผม..... 45

4. ลูกแก้วที่นำมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงชุดมณีศิลา..... 46

5. ผู้แสดงถือลูกแก้วซึ่งเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง..... 46

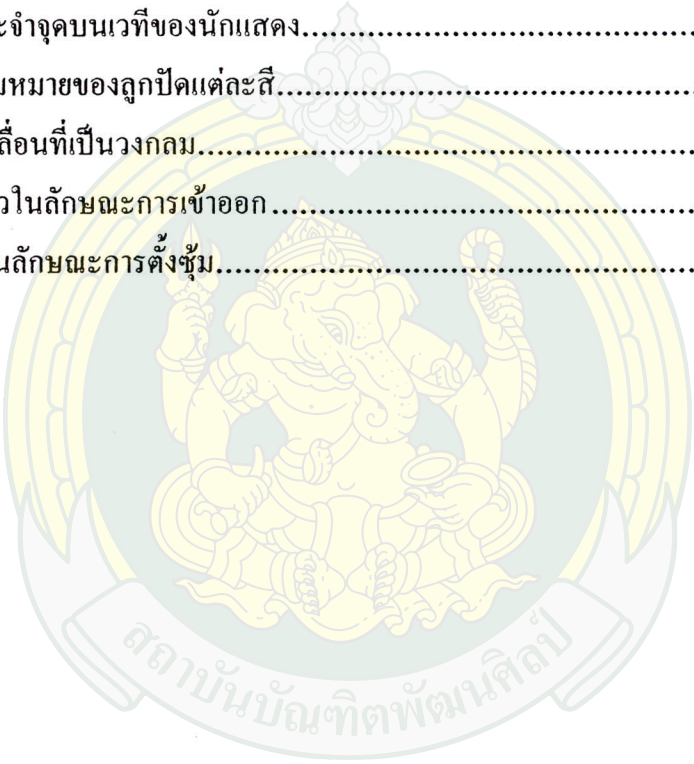
6. ตัวอย่างยื่นประจำจุดบนเวทีของนักแสดง..... 47

7. การแสดงความหมายของลูกปัดแต่ละสี..... 49

8. ลักษณะการเคลื่อนที่เป็นวงกลม..... 51

9. การโยนลูกแก้วในลักษณะการเข้าออก..... 52

10. การแปรแถวในลักษณะการตั้งขั้ว..... 53

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเดือนพฤศจิกายน 2543.....	10
2. ตารางแสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเดือนธันวาคม 2543	11
3. ตารางแสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเดือนมกราคม 2544.....	12
4. ตารางแสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเดือนกุมภาพันธ์ 2544.....	13
5. ตารางแสดงการแปรแถวในระบำนมณีศิลา.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาคใต้ถือว่าเป็นแหล่งโบราณคดีทางประวัติศาสตร์ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของสังคมต่างๆ ในชุมชนภาคใต้ของประเทศไทยได้ รวมทั้งความชัดเจนในเรื่องหลักฐานทางโบราณคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งถูกปิดันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของมนุษย์สมัย 5,000 ปี เศษมาแล้ว และเนื่องจากผู้วิจัยทั้งสามคนเป็นคนภาคใต้ตอนบน มีความรู้ความเข้าใจและได้สัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวภาคใต้ตอนบนมาพอสมควรรวมทั้งปัจจุบันนี้วัฒนธรรมเหล่านั้นมาโดยคนรุ่นใหม่ ทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นได้ลดบทบาทลงไป ซึ่งถ้าสังเกตแล้วจะเห็นได้ว่าผู้ที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นก็คือผู้ที่มีอายุหรือผู้เฒ่าผู้แก่ที่นับวันจะโรยลาไปตามกาลเวลา หากปล่อยไว้เช่นนี้ก็จะทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกหลงลืม และอาจจะสูญหายไป โดยขาดผู้สืบทอด ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเยาวชนคนรุ่นใหม่ก็มีความคิดที่จะส่งเสริมและสืบทอดวัฒนธรรมนี้ไว้ แต่ถ้าเรารักษาเพียงอย่างเดียวนั้นก็จะทำให้ไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมา เราจึงตระหนักถึงว่าจะต้องมีการพัฒนาควบคู่กันไปด้วย

ภาคใต้ของประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรมาลายู ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เลยเป็นเหตุให้บรรดานักวิชาการและองค์กรต่างประเทศที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษมีทั้งการเดินทางเข้ามาสำรวจขุดค้นและศึกษา ตลอดจนกระตุ้นให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อนำหลักฐานใหม่ๆ มาเสนออยู่เนืองๆ ทั้งหมดเหล่านั้นนับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการค้นคว้า และพบหลักฐานทางโบราณคดีประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ในรอบเวลา 10 ปี ที่ผ่านมา ขบวนการขุดทำลายโบราณสถานเพื่อหาสมบัติเก่าของแผ่นดินมีการขยายตัวรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงจากการลักลอบขุดพระเครื่อง ตัดเศียรพระพุทธรูป เทวรูป มาเป็นการใช้ระเบิดทำลายโบราณสถานขนาดใหญ่ เช่น การระเบิดปราสาทหิน สลักทับหลัง และการใช้แทรกเตอร์คันพระสถูปเจดีย์วิหารจนถึงการยกกองกำลังของชาวบ้านเข้าซื้อที่ดินที่พบ

โบราณวัตถุตามท้องถิ่นต่างๆ เพื่อชุดเอาทรัพย์สินสมบัติจากแหล่งฝังศพ เช่น ลูกปัด เครื่องประดับ ภาชนะดินเผา และเครื่องมือเครื่องใช้มาขายแก่ผู้ที่นิยมของเก่าทั้งภายในและภายนอก จนกระทั่งอาจกล่าวได้ว่า แหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยกรุงเทพฯ อยู่ธยาไปจนถึงทวารวดี และยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่มีอยู่เกือบทุกภาคของประเทศไทย ได้ถูกทำลายไปกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนที่มีอยู่ทั้งหมดเลยทีเดียว

จริงอยู่ที่บรรดาหลักฐานแหล่งโบราณคดีที่ถูกขุดคุ้ยโดยขบวนการลักของเก่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้มาจากการจดบันทึกอย่างถูกต้องตามวิธีการทางโบราณคดีจนไม่ได้มาจากการขุดค้นและการจดบันทึกอย่างถูกต้องตามวิธีการทางโบราณคดีจนไม่อาจกำหนดได้ว่ามาจากตรงไหนและอยู่ในนั้นเท่าใดก็ตาม แต่ถึงพอจะสอบถามข้อเท็จจริงได้ว่ามาจากบริเวณใดแน่ มีรูปร่างลักษณะเป็นแบบใดจึงเป็นสิ่งที่ดีกว่าไม่พบและไม่เห็นอะไรเลย เพราะบรรดาแหล่งโบราณคดีและโบราณวัตถุที่ขุดขึ้นมาได้เหล่านี้ ถิ่นบวันจะสูญหาย เคลื่อนย้ายไปหมดสิ้น ดังนั้นการที่มีผู้สนใจติดตามไปสอบถาม บันทึกและถ่ายภาพมาเก็บไว้เป็นหลักฐานนั้นย่อมเป็นประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง

เพราะฉะนั้น การที่ปรากฏหลักฐานใหม่ทางโบราณคดีประวัติศาสตร์ ทำให้ในปัจจุบันสามารถแลเห็นพัฒนาการของสังคมมนุษย์ในภาคใต้ของประเทศไทยในลักษณะที่เป็นภาพรวมได้มากกว่าแต่ก่อน

ความชัดเจนในเรื่องหลักฐานทางโบราณคดีที่ทำให้เห็นพัฒนาการของสังคมมนุษย์ในภาคใต้อย่างสืบเนื่องนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การค้นคว้าแหล่งโบราณคดีและโบราณสถาน โบราณวัตถุเป็นจำนวนมากแต่เพียงอย่างเดียว หากยังขึ้นอยู่กับ การค้นพบแหล่งโบราณคดีสำคัญ ที่กำหนดได้ว่าเป็นกุญแจที่มีหลักฐานพอเพียงในการที่จะให้ความกระจ่างต่อการเริ่มต้นและการเปลี่ยนแปลงตลอดจนการสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ของสังคมมนุษย์ในภูมิภาคนี้ นั่นเอง อาจกล่าวได้ว่าแหล่งโบราณคดีที่เป็นแหล่งกุญแจนี้มีอยู่เพียงพอในภาคใต้ในขณะนี้ทีเดียว

ดังนั้น เมื่อประมาณ 4 - 5 ปีมานี้ทั้งการลอบขุดของเก่าของชาวบ้านและนักล่าสมบัติกับการสำรวจขุดค้นของนักโบราณคดี และนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานของศิลปากรก็พบแหล่งโบราณคดีสำคัญขึ้นมาอีก 3 แห่งคือ แหล่งโบราณคดีที่แหลมโพธิ์ในเขตตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แหล่งโบราณคดีที่เกาะคอเขา อำเภอดะกั่วป่า จังหวัดพังงา และแหล่งโบราณคดีควนลูกปัด ที่คลองท่อม จังหวัดกระบี่

ในที่นี้กล่าวถึง แหล่งโบราณคดีแหล่งที่ 3 คือ ควนลูกปัด ที่คลองท่อม จังหวัดกระบี่ ปัจจุบันมีพิพิธภัณฑสถานวัดคลองท่อม (WAT KLONG TOM MUSEUM) ตั้งอยู่ในบริเวณวัด

คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการอำเภอคลองท่อมประมาณ 1 กิโลเมตร นับเป็นสถานที่หนึ่งที่น่าสนใจ แก่นักท่องเที่ยวทั้งหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักสะสมของเก่าวัตถุโบราณจำนวนมากมายที่ขุดค้นพบได้ในบริเวณที่เรียกว่า "ควนลูกปัด" อันเป็นเนินดินหลังวัดคลองท่อม อาทิเช่น เครื่องมือหิน เครื่องประดับซึ่งทำจากหินและดินเผา รูปสัตว์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกปัดอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของมนุษย์สมัย 5,000 ปีเศษมาแล้ว

ซึ่งผู้ที่ทำคุณประโยชน์ทั้งในด้านให้ความรู้ทางวิชาการ และการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่สำคัญในเรื่องนี้คงไม่มีใครเกิน พระคุณเจ้าพระครูอาทรสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม ท่านผู้นี้คือผู้ที่สนใจในการรวบรวมโบราณวัตถุของควนลูกปัดมาตั้งแต่แรกเริ่ม อีกทั้งยังพยายามที่จะให้ทางราชการ มาทำการขุดค้นและศึกษาและอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาติอีกด้วยแต่ดูเหมือนทางราชการทั้งกรมศิลปากร และหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดไม่เคยสนใจ และเห็นความสำคัญในการเสนอของท่านเลย ทำให้ท่านต้องดำเนินการไปเพียงลำพัง เพื่อจะอนุรักษ์สิ่งที่มีคุณค่าของแผ่นดินด้วยการหาทุน สะสมทุนสร้างพิพิธภัณฑิ์ไว้ในวัดคลองท่อมเพื่อให้คนที่สนใจได้ศึกษาหาความรู้กัน เมื่อควนลูกปัดถูกทำลายขุดคุ้ย ท่านก็พยายามทั้งซื้อโบราณวัตถุที่เห็นว่ามีคุณค่าเก็บไว้ และพยายามบันทึกไว้ด้วยว่าของเหล่านั้นพบตรงไหน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่การศึกษาทางโบราณคดีเป็นอย่างยิ่งเพราะฉะนั้นข้อมูลหลักฐานทางโบราณคดีเกี่ยวข้องกับควนลูกปัดนี้ถือว่าได้มาจากการรวบรวมและบันทึกหลักฐาน อย่างตรงไปตรงมาของพระคุณเจ้าองค์นี้เป็นส่วนใหญ่

จากหลักฐานทางโบราณคดี คลอดจนตำแหน่งที่ตั้งของควนลูกปัดเท่าที่พบเห็นในขณะนี้ แสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นแหล่งชุมชนที่ตั้งอยู่บนเนินดินขนาดใหญ่ ใกล้กับลำน้ำออกไปทะเลได้การพบซากเรือโบราณจำนวนหลายลำ ในคลองท่อมในบริเวณใกล้กับแหล่งโบราณคดีควนลูกปัดนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่ามีเรือแล่นเข้ามาถึงแหล่งชุมชน แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นเรือเดินทะเลขนาดใหญ่ หากเรือขนาดเล็กๆ ที่ใช้ตามบรรดาบ้านเมืองชายทะเลในภูมิภาคนี้ เศษแก้ว เศษลูกปัด และเศษหิน ตลอดจนเขี้ยวดินเผาเป็นจำนวนมากนั้น บ่งแสดงให้เห็นว่าควนลูกปัดเป็นแหล่งอุตสาหกรรมในการหล่อแก้ว และทำลูกปัดที่สำคัญแห่งหนึ่งของภูมิภาคนี้โดยไม่ต้องสงสัยเรื่องอายุของลูกปัดทั้งแก้วและหินที่พบ บริเวณควนลูกปัดทั้งแก้วและหินที่พบบริเวณควนลูกปัดนี้ ยังไม่ได้มีการกำหนดว่าอยู่ในช่วงเวลาไหนกันแน่ แต่ทว่าเปรียบเทียบกับบรรดาลูกปัดที่พบ บริเวณควนลูกปัดที่สันนิษฐานว่า เป็นของนำมาจากที่อื่นกับบรรดาของที่พบในแหล่งโบราณคดีที่อื่นๆ ในภาคใต้ และภาคกลาง แล้วก็จะเห็นได้ชัดว่าลูกปัดที่พบที่ควนลูกปัด มีฝีมือหยาบและเป็นแบบง่ายๆกว่าที่

นำมาจากที่อื่นๆ และของที่พบตามแหล่งอื่นๆ คงเป็นอุตสาหกรรมที่สืบเนื่องมาเป็นเวลานานโดยมีอายุพอๆ กับชุมชนแห่งนี้ก็ได้ในขณะเดียวกัน ลูกปัดที่พบในชุมชนแห่งนี้ที่คาดว่านำมาจากแหล่งอื่นๆ นั้นอาจจะแลเห็นอายุได้สองระยะเวลาด้วยกันคือ ลูกปัดประเภทที่หนึ่งไม่ว่าแก้ว หรือหินมีรูปแบบเช่นเดียวกันกับของที่พบที่เมืองออกแอวใกล้ปากแม่น้ำโขงในประเทศเวียดนาม และที่พบที่เมืองอู่ทอง ตลอดจนชุมชนสมัยทวารวดีในภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งกำหนดอายุได้ว่าอยู่ในสมัยฟูนัน (ประมาณพุทธศตวรรษที่ 10) ลงมาจนถึงทวารวดี คือราวพุทธศตวรรษที่ 11 - 12 ส่วนลูกปัดอีกแบบหนึ่งส่วนใหญ่ทำด้วยแก้วสี บางชนิดมีหลากหลายสีคล้ายๆ กับที่พบที่เกาะคอเขาในเขตอำเภอตะกั่วป่า และบริเวณแหลมโพธิ์ในเขตอำเภอไชยา ซึ่งมีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 14 - 15

นอกจากลูกปัดแล้ว บริเวณควนลูกปัดยังพบ โบราณวัตถุที่เป็นดวงตราหินทั้งสลักเป็นตัวอักษร และรูปสัญลักษณ์อีกมากมายแบบ ตามลักษณะอักษรและภาษาจารึกบนดวงตรานั้นเป็นแบบอินเดียได้ ราวพุทธศตวรรษที่ 11 - 12 ส่วนตราที่เป็นรูปคนนั้น ทำเป็นรูปชาวโรมันอย่างเห็นได้ชัด เมื่อพิจารณาถึงดวงตราที่เป็นสัญลักษณ์ แล้วก็แลเห็นความสัมพันธ์ กับวัฒนธรรมอินเดียและอารยธรรมทางตะวันตกในช่วงเวลาก่อนพุทธศตวรรษที่ 11 ซึ่งอย่างน้อยก็อาจเก่าแก่ไปถึงพุทธศตวรรษที่ 8 - 9 ได้โบราณวัตถุเหล่านี้ย่อมเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้ว่า ควนลูกปัดมีความสัมพันธ์กับสมัยเมืองดักโกลา ที่เอกสารอินเดียและชาวต่างประเทศอื่นๆ กล่าวถึงรวมทั้งร่วมสมัยเดียวกันกับเมืองออกแอวที่เชื่อกันว่าเป็นเมืองสำคัญของแคว้นฟูนันด้วย

แต่สิ่งที่ควนลูกปัดไม่มีหรือมีไม่มากเท่ากับแหล่งโบราณคดีที่เกาะคอเขา และแหลมโพธิ์ก็คือ บรรดาเครื่องปั้นดินเผาของจีนสมัยราชวงศ์ถังที่กำหนดว่ามีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 14 - 15 การที่ไม่พบเครื่องชาวจีนเป็นสินค้าสำคัญเช่นนี้ ย่อมแสดงว่าควนลูกปัดไม่ใช่แหล่งพักสินค้าหรือเมืองท่า ในการค้าขายกับต่างประเทศในยุคนี้ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่แน่นอนว่าการขนถ่ายสินค้าเข้ามาคาบสมุทรได้ยุติลงไปแล้ว แต่ควนลูกปัดยังคงดำรงสืบมาในฐานะเป็นชุมชนชายทะเลที่เป็นแหล่งอุตสาหกรรมทำแก้วกับลูกปัดนั้นเมืองก็ได้

นอกจากนี้ท่านพระครูอุทธรสังวรกิจ ได้กล่าวในสมัยที่ท่านมาอยู่ที่วัดคลองท่อมใหม่ๆ ชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงบอกว่า เป็นบริเวณควนลูกปัด มีลูกปัดสีต่างๆ มากมายไม่มีความเป็นมาที่แน่ชัด และก็ไม่มีใครกล้าเก็บลูกปัดเหล่านั้นไปใช้ เพราะเคยปรากฏว่าเมื่อชาวบ้านเก็บเอาลูกปัดเหล่านี้ไปต่างก็ประสบภัยด้วยแรงอาถรรพ์ให้เจ็บไปต่าง ๆ และทางวัดเคยแจ้งให้ทางกรมศิลปากรมาสำรวจดู แต่ก็ไม่ทราบความเป็นมาอย่างไรแน่ จนกระทั่งในปี 2523 นี้ประชาชนได้แตกตื่นขุดค้นจำนวน

ลูกปัดมากมาย บ้างก็นำไปซื้อขายกันเป็นเงินราคาสูง ตามชนิดลักษณะสี ปัจจุบันนักท่องเที่ยวต่างพากันไปชมลูกปัดสีสดต่างๆ ที่พระครูอาทรสังวรกิจซึ่งได้เก็บสะสมไว้ ณ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้

อันเป็นเรื่องราวของลูกปัดนี้ ผู้นิยมและแสวงหาลูกปัดนั้น บ้างก็เพียงเห็นว่าเป็นของโบราณที่มีความสวยงามบ้างก็เชื่อว่ามีคุณประโยชน์ทางไสยศาสตร์ ซึ่งได้ให้ความหมายของลูกปัดและเม็ดลูกปัดแต่ละชนิดไว้ดังนี้

- 1.) สีฟ้าเนื้อกษัตริย์แท้ มีไว้ครอบครอง แสดงว่าผู้นั้นในอดีตชาติมีวาสนาสูงส่ง มักจะได้สมประสงค์ทั้งชาติด้วยในด้านยศฐาบรรดาศักดิ์และชื่อเสียง
- 2.) สีเหลือง มีเม็ดตามหานิยม มีเสน่ห์ มีมานะค้าขาย ไปไหนมาไหนคนไม่เกลียดชัง
- 3.) สีน้ำเงิน เนื้อกษัตริย์แท้ ทั้งน้ำเงินแก่น้ำเงินอ่อน ส่งเสริมวาสนาปัจจุบัน เช่นการเสี่ยงโชค
- 4.) สีอิฐมันปู อยู่คงกระพันชาตรี เรื่องศาสตราวุธและเชี่ยวชาญ
- 5.) สีดำ ป้องกันภูติผีปีศาจ ป้องกันโรคระบาด ป้องกันอุบัติเหตุ ป้องกันเจ็บช้ำ ป้องกันไสยศาสตร์ เจริญงานวิชา
- 6.) สีเขียวหยก มักนำเงินทองและสิ่งของให้เข้าบ้านตนอยู่เสมอเป็นมหามงคลอันอุดม
- 7.) สีขาวน้ำใสแก้ว เปรียบประดุจเพชรน้ำหนึ่ง ผู้ใช้มีผิวพรรณวรรณะงาม ผ่องใสป้องกันหญิงเจ้าชู้ ชายเจ้าชู้
- 8.) สีขาวกำไลหยก ทำให้อายุมั่นขวัญขึ้น ผู้ใดมีไว้ครอบครองมักจะไม่เจ็บไข้
- 9.) แสตนหลายสี เป็นสัญลักษณ์ประจำตระกูลในอดีตชาติ ปัจจุบันชาติ ถ้าใครมีไว้แสดงว่าในอดีตชาติเคยเป็นผู้ดีมาก่อน
- 10.) เฟินแสดแบบฟันเฟือง หรือเบอร์ 1 ฟันเฟือง ผู้ใดมีไว้ครอบครองไว้กันตัวมีเมียใหม่ เมียเจ้าชู้หรือเล่นถั่วเล่นโป เสี่ยงการพนันมักได้ผลอยู่ตลอดเวลา
- 11.) แสตนขนเม่นหัวดำท้ายดำกลางขาว ทว่าเนื้อแท้ใครมีไว้ครอบครองป้องกันหอกดาบ แสตนขาว ธนูหน้าไม้ และเก่งในการชกมวยศึกตี สกา พนันต่างๆ
- 12.) แสตนหัวเทียน หัวดำ ผู้ใดมีไว้ครอบครองเมื่ออธิษฐานจะเป็นเหตุให้เกิดไหวพริบ ปฏิภาณ เฉลียวฉลาด หยั่งรู้เท่าทันคน

- 13.) อำพันทองสีมันปูชนิดลูกอม ใครมีไว้ครอบครองไปไหนมาไหนอธิษฐานแล้วอม ไม่หิวน้ำและอยู่ยงคงกระพันชาตรี หมากัดไม่เข้า งูอ้าปากไม่ขึ้น ตะขาบแมลงป่องต่อยไม่เจ็บ และสามารถดูดพิษสัตว์
- 14.) อำพันชนิดร้องเป็นเม็ดสีมันปู ใช้ผูกบันเอวร้อยแบบตะกรุด เป็นเครื่องรางกันโรคนี้ว่า ไตพิการ ไข้ป่วง ดับขึ้น ปอดขึ้น
- 15.) หยกสีเขียวแก่อมเลือด เมื่อใส่แล้วป้องกันภูติผีปีศาจโรคไข้ตาแดง ตาค้อนน้ำตาไหล
- 16.) สีส้มหรือสีทับทิม เป็นเหตุให้เสื่อมยศฐาบรรดาศักดิ์ เป็นที่รักใคร่ของคนทั่วไปมีทั้งเมตตามหานิยมในตัว
- 17.) สีบุษราคัมทั้งสีแก่และอ่อน เมื่อใส่ไปไหนมาไหนฝูงเทวดาอารักษ์ตามปกป้องรักษา
- 18.) สีมรกตสีแดงเข้ม เป็นเหตุให้มีอำนาจ ดังพญาราชสีห์ไปไหนมาไหนโจรผู้ร้ายและคนพาลไม่กล้าทำร้ายเรา
- 19.) สีม่วงทั้งแก่และอ่อน เมื่อใส่ไปไหนมาไหนมีแต่คนสงสาร ทำให้ผู้อื่นนำทรัพย์สินข้าวของเงินทองมาอุปถัมภ์ และส่งเสริมวาสนาบารมีของเราให้สูงยิ่งขึ้นไป

นับว่าลูกปัดทั้ง 19 สี ถ้าใครมีไว้ครอบครองผู้นั้นจะไม่ตกทุกข์ได้ยากแคล้วคลาดจากอันตรายทั้งปวง และส่งเสริมบารมีให้แกร่ง กล้า ร่ำรวยด้วยทรัพย์สินสมบัติ (พงศ์ศักดิ์ กริทอง , 2528)

วัตถุประสงค์ของการแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาที่มาของลูกปัดที่ปรากฏเป็นหลักฐานในปัจจุบัน
2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวภาคใต้ตอนบน
3. เพื่อนำลูกปัดมาใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์เป็นเครื่องประดับ

ขอบเขตของการแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวสร้างสรรค์

ศึกษาเฉพาะความเป็นมาของลูกปัด จากลูกปัดซึ่งเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำร่า และเครื่องดนตรีของภาคใต้ตอนบน ที่สามารถค้นพบในปัจจุบัน

รูปแบบการแสดง

การแสดงชุดมโนลีหาลาได้แบ่งการแสดงออกเป็น 3 ช่วงด้วยกัน เพื่อให้ผู้ชมเห็นความแตกต่างของแต่ละช่วงได้อย่างชัดเจน และเพื่อให้เกิดความสวยงามขึ้นด้วย ดังนี้

ช่วงที่ 1 เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นจริงของลูกปัดที่ถูกค้นพบซึ่งอยู่ในลักษณะกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ

ช่วงที่ 2 เป็นการแสดงความเชื่อถือ ในคุณภาพของลูกปัดแต่ละสี ที่ค้นพบนั้นมีความหมายและมีความงามในตัวของมันเอง ถ้าผู้ใดมีไว้ครอบครองถือว่าเป็นมงคลกับตัวเอง

ช่วงที่ 3 เป็นการแสดงให้เห็นถึงประโยชน์การนำลูกปัดไปใช้ เป็นเครื่องประดับมนุษย์เป็นผู้นำลูกปัดมาเรียงร้อยให้กลายเป็นของที่มีประโยชน์คือ เครื่องประดับประเภท สร้อยแหวน กำไล เป็นต้น

จำนวนผู้แสดง

นักแสดงหญิง 7 คน

เวลาในการแสดง

ระยะเวลาในการแสดงประมาณ 7 นาที

วิธีการดำเนินการของการแสดงผลงานนาฏศิลป์แนวสร้างสรรค์

1. วิธีการหาข้อมูล

- 1.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของลูกบิดที่มีอยู่ตามแหล่งข้อมูล เช่น หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร และห้องสมุดตามสถาบันการศึกษาต่างๆ
- 1.2 จัดแบ่งข้อมูลเป็นประเภท เพื่อความเข้าใจในลักษณะรูปแบบ เนื้อหาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของภาคใต้ตอนบน

2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 2.1 ผู้ศึกษาจะได้รับความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของลูกบิด
- 2.2 ได้ชุดใหม่คือ "มณีสิตา"

การประดิษฐ์ทำและการแสดงออก

มณีสิตา เป็นการแสดงอีกชุดหนึ่งที่เน้นไปในทางด้าน ระบุว่า ทำรำทุกท่ายึดหลักของท่ารำโนรา และหลักการของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งท่ารำส่วนใหญ่เน้นเป็นการแสดงถึงความหมายของลูกบิดแต่ละสี จึงนำเอาท่ารำที่มีความหมายตรงกับความหมายของลูกบิดแต่ละสีมาประดิษฐ์เป็นท่ารำในระบำชุดนี้ โดยที่ใช้ลูกแก้วซึ่งเป็นตัวแทนของลูกบิดมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการรำด้วย และในการแสดงท่ารำทุกท่าผู้สร้างงานเน้นการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกาย ไม่ว่าจะเป็น แขน ขา ศีรษะ หรือส่วนลำตัว โดยในการตั้งวงนั้นใช้หลักของรำโนรามาใช้ รวมทั้งการก้าวเข้าในท่ารำบางท่าด้วย และในบางท่าก็ใช้หลักของท่ารำนาฏศิลป์ไทยมาใช้โดยจะอธิบายในแต่ละช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 ท่ารำจะใช้หลักของโนรา มาใช้ในการแสดง โดยนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับจังหวะเพลง เช่น การตั้งวง จะตั้งวงในลักษณะของรำโนราที่เรียกว่า "ท่าเขาควย" คือจะไม่เหมือนกันในทางนาฏศิลป์ที่วงคือส่วนโค้งของลำแขน แต่ในทางโนรานั้นวงจะหักและสูงกว่าทางนาฏศิลป์ไทยเล็กน้อย และการก้าวเท้าก็จะก้าวเหมือนกับโนรา จะมีความต่างกันบ้างในเรื่องของการยกเท้าไม่เหมือนกัน จึงใช้การยกเท้าทางด้านนาฏศิลป์ไทยเข้ามาช่วยด้วย

ช่วงที่ 2 ในช่วงนี้ท่ารำก็ยังมีผสมผสานกันระหว่างท่ารำของโนราและนาฏศิลป์ไทย

ช่วงที่ 3 ท่ารำที่ใช้ในช่วงนี้ มีผสมผสานกันทั้งท่ารำทางโนราและนาฏศิลป์ไทย หากแต่ใช้หลักการในทางนาฏศิลป์ไทยมากกว่าโดยจะเห็นได้จากวงที่ใช้จะไม่หักเหมือนวงโนรา แต่จะเป็นส่วนโค้งของลำแขนอย่างความหมายของนาฏศิลป์ไทย รวมทั้งการก้าวเท้าและการขยับเท้าในท่าต่างๆ ด้วย

การเคลื่อนที่

ช่วงที่ 1 การเคลื่อนที่ในช่วงนี้ จะเป็นการหมุนตัว เพื่อเรียงร้อยกันเป็นสายสร้อย

ช่วงที่ 2 มีทั้งการเคลื่อนที่แบบหมุนตัวในผู้รำกลุ่มที่ 1 และการเคลื่อนที่แบบเดินสลับฟันปลาในผู้รำกลุ่มที่ 2

ช่วงที่ 3 การเคลื่อนที่มีทั้งการเดินไปตอบตัวกันเป็นแถวรูปวงกลม และการวิ่งเข้า - ออก เพื่อโยนลูกแก้ว และการเคลื่อนที่ด้วยการขยับเท้าตามจังหวะเพลงด้วย

ในการเคลื่อนที่จากรูปแบบของแถวหนึ่งไปยังอีกแถวหนึ่งนั้นจำเป็นต้องใช้ท่าเชื่อม แต่ท่าเชื่อมที่ใช้ นั้น บางท่าผู้สร้างงานก็ได้เห็นว่าจะต้องมีความหมายดังนั้นท่าเชื่อมบางท่าจึงไม่มีความหมาย แต่คิดขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการเคลื่อนที่เท่านั้น

การจัดทำเพลงประกอบการแสดง

เพลงที่ใช้ในการแสดงระบำมณีศิลา เป็นเพลงที่นำเอาเพลงจากหนังตะลุงและรำโนราห์ทางภาคใต้มาผสมผสานกันให้เหมาะสมกับระบำชุดนี้ ชื่อเพลง "หน้าช้างชูง" ซึ่งเพลงนี้มีอยู่ในหนังตะลุง หากแต่เป็นเพลงที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ จึงไม่สามารถที่จะทราบหรือค้นหาได้ว่า ใครเป็นผู้แต่ง

สาเหตุที่ใช้เพลงในศิลปะการแสดงประจำท้องถิ่นของภาคใต้ คือ หนังตะลุงและโนราห์ เพราะหนังตะลุงยะลาคนราเป็นศิลปะการแสดงที่สามารถบ่งบอกได้อย่างชัดเจนว่าเป็นศิลปะการแสดงสองชุดนี้มาใช้ประกอบในระบำชุด "มณีศิลา"

แผนการปฏิบัติงาน

ในการประดิษฐ์ชุดการแสดงศิลปนิพนธ์นาฏศิลป์แนวสร้างสรรค์ชุด มณีศิลา จะต้องเริ่มต้นจากการศึกษาหาข้อมูลจนเป็นที่น่าพอใจ ต่อจากนั้นจึงเป็นเรื่องของการวางแผน ซึ่งสามารถแบ่งเป็นช่วงเวลาดังต่อไปนี้

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
						11 พย _____
12 พย _____	13 พย	14 พย	15 พย	16 พย	17 พย	18 พย
_____ ค้นคว้าหาข้อมูล _____						
19 พย _____	20 พย	21 พย	22 พย	23 พย	24 พย	25 พย
_____ ค้นคว้าหาข้อมูล _____						
26 พย _____	27 พย สอบครั้งที่ 1	28 พย	29 พย	30 พย		

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเดือนพฤศจิกายน 2543

จากตารางข้างต้น ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2543 ถึง วันที่ 26 พฤศจิกายน 2543 เป็นการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งค้นคว้า เช่น หอสมุดแห่งชาติ (เทเวศร์) ห้องสมุดวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯเมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำมาแยกตามหัวข้อในการใช้เสนอต่อคณะกรรมการดังนี้

- 1. หลักการเหตุผล แนวคิดในการสร้างงาน
- 2. วัตถุประสงค์
- 3. วิธีดำเนินงาน
 - 1. วิธีการหาข้อมูล
 - 2. การประดิษฐ์ท่า
 - 3. การออกแบบเครื่องแต่งกาย
 - 4. เพลงประกอบ

5. จำนวนผู้แสดง
6. ความยาวของชุดการแสดง
7. งบประมาณที่ใช้

เมื่อแยกตามหัวข้อได้แล้วจึงจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการทั้งหมด 5 ชุด ซึ่งเป็นการสอบครั้งที่ 1 ในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 ณ ห้องคณบดีศิลปนาฏดุริยางค์

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
					1 ชุด	2 ชุด
					— จังหวัดอุตรดิตถ์ —	
3 ชุด	4 ชุด	5 ชุด	6 ชุด	7 ชุด	8 ชุด	9 ชุด
ให้เข้าใจตรงกัน				คิดประดิษฐ์ท่ารำ		
10 ชุด	11 ชุด	12 ชุด	13 ชุด	14 ชุด	15 ชุด	16 ชุด
ติดต่ออาจารย์ฝ่ายดนตรีและอัดเพลง						
17 ชุด	18 ชุด	19 ชุด	20 ชุด	21 ชุด	22 ชุด	23 ชุด
ชื่อของจัดทำเครื่องแต่งกาย						
24 ชุด	25 ชุด	26 ชุด	27 ชุด	28 ชุด	29 ชุด	30 ชุด
ประดิษฐ์ท่าเข้ากับเพลงประกอบ					สอบครั้งที่ 2	

ตารางที่ 2 แสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเดือนธันวาคม 2543

จากตารางการวางแผนงานการปฏิบัติงานเดือนธันวาคม 2543 ในวันที่ 1 - 5 ธันวาคม 2543 เป็นการชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้สร้างสรรค์งานทั้ง 3 คน เข้าใจตรงกันว่าอยากจะนำเสนออะไรให้ดูชมจากนั้นในวันที่ 7 - 9 ธันวาคม 2543 เป็นการคิดประดิษฐ์ท่ารำตามที่อยากจะนำเสนอโดยใช้ความหมายจากข้อมูลที่ค้นคว้ามาตามคำแนะนำของคณะกรรมการ ในวันที่ 10 - 16 ธันวาคม 2543 เป็นการติดต่อกับอาจารย์ฝ่ายดนตรีในการแต่งเพลงเพื่อใช้ประกอบในการแสดงชุดนี้และอัดเทปเพื่อใช้ในการนำเสนอครั้งต่อไป วันที่ 17 - 23 ธันวาคม 2543 เป็นการเลือกชื่อของจัดทำเครื่องแต่งกายตามที่ได้ออกแบบไว้ วันที่ 24 - 28 ธันวาคม 2543 เป็นการคิดประดิษฐ์ท่ารำเพียง 50 เปอร์เซ็นต์ เข้ากับเพลงที่ได้

ทำการแต่งใหม่จากอาจารย์ฝ่ายดนตรีและในวันที่ 29 ธันวาคม 2543 เป็นการสอบครั้งที่ 2 โดยเป็นการนำเสนอผลงาน 50 เปอร์เซนต์ แก่ไขจากคำแนะนำของคณะกรรมการในการสอบครั้งที่ 1 ทำรำและเพลงประกอบ (ผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผู้นำเสนอ) ณ ห้องกระจกศิลปนาฏดุริยางค์

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
	1 มค	2 มค	3 มค	4 มค	5 มค	6 มค
			เลือกตัวนักแสดง			
7 มค	8 มค	9 มค	10 มค	11 มค	12 มค	13 มค
ตั้งตักชุดการแสดง			คิดประดิษฐ์ทำรำ			
14 มค	15 มค	16 มค	17 มค	18 มค	19 มค	20 มค
			ซ้อม			
21 มค	22 มค	23 มค	24 มค	25 มค	26 มค	27 มค
ต่อทำรำ		รองอาจารย์ฝ่ายดนตรีแต่งเพลง				อัดเทป
28 มค	29 มค	30 มค	31 มค			
ซ้อมใหญ่	สอบครั้งที่3					

ตารางที่ 3 ตารางแสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเป็นเดือนมกราคม 2544

1. ในวันที่ 1 - 5 มกราคม 2544 เป็นการเลือกตัวนักแสดงจากรุ่นน้อง คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพฯ, สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และคณะศิลปศึกษาทั้งหมด 7 คนเพื่อร่วมแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ชุดมณีศิลา

วันที่ 7-9 มกราคม 2544 ตั้งตักชุดการแสดงตามที่ได้ออกแบบไว้ วันที่ 10-12 มกราคม 2544 เป็นการคิดทำรำของการสื่อความหมายของแต่ละตัวนักแสดงตามข้อมูล วันที่ 15-21 มกราคม 2544 เป็นการต่อทำรำให้กับผู้แสดงและซ้อมย่อยของนักแสดงแต่ละคน เนื่องจากมีเวลาว่างไม่ตรงกัน วันที่ 22-26 มกราคม 2544 เป็นการรองอาจารย์ฝ่ายดนตรี คืออาจารย์พงษ์พันธ์ เพชรทอง แต่งเพลงให้ใหม่เนื่องจากเพลงที่เสนอคณะกรรมการในการสอบครั้งที่ 2 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจซึ่งทางคณะกรรมการเสนอแนะให้ใช้เพลงที่เสนอคณะกรรมการในการสอบครั้งที่ 2 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจซึ่ง

ทางคณะกรรมการเสนอแนะให้ใช้เพลงที่มีความหวานของท่านองเพลง หลังจากนั้นก็เป็นการอัดเทปโดยมีนักดนตรีที่สามารถเล่นเพลงได้ได้มาช่วยในการอัดเทปในครั้งนี้ ณ ห้องสโมสร สถาบันบัณฑิตศิลป์ ในวันที่ 28 มกราคม 2544 เป็นการซ้อมใหญ่โดยให้ผู้แสดงหัดถืออุปกรณ์เพื่อให้เกิดความเคยชินและซ้อมเข้ากับเพลงหลายๆเที่ยวเพื่อให้เกิดความชำนาญ ณ ห้องกระจก และในวันที่ 29 มกราคม 2544 เป็นการสอบครั้งที่ 3 โดยจะมีผู้แสดง 1 คน แต่งชุดการแสดงเป็นตัวอย่างเพื่อให้เห็นความสอดคล้องของท่ารากับเครื่องแต่งกายและดนตรี

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
				1 กพ ซ้อม	2 กพ รับเครื่อง	3 กพ ซ้อม
4 กพ ซ้อมใหญ่	5 กพ สอบครั้งที่ 4	6 กพ	7 กพ	8 กพ	9 กพ	10 กพ
11 กพ	12 กพ	13 กพ	14 กพ	15 กพ	16 กพ	17 กพ
18 กพ	19 กพ	20 กพ	21 กพ	22 กพ	23 กพ	24 กพ
เริ่มจัดทำรูปเล่มศิลปนิพนธ์						
25 กพ	26 กพ ส่งรูปเล่ม					

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการวางแผนการปฏิบัติงานเดือนกุมภาพันธ์ 2544

ในวันที่ 1-3 กุมภาพันธ์ 2544 เป็นการซ้อมหลังจากการสอบครั้งที่ 3 และได้คำแนะนำจากคณะกรรมการจึงมีการปรับเปลี่ยนท่ารำและดนตรี ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2544 ณ โรงละคร (โรงเล็ก) เวลา 13.00 น. ซึ่งเป็นการสอบครั้งที่ 4 (นำเสนอผลงานต่อสาธารณชน) โดยการแสดงอยู่ที่ลำดับที่ 3 หลังจากนั้นจึงเป็นเรื่องของการจัดทำรูปเล่มศิลปนิพนธ์ต่อไป

งบประมาณ

ค่าจัดทำเครื่องแต่งกาย	4,500 บาท
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	5 ,000 บาท
สรุปรวมค่าใช้จ่ายเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ	10,000 บาท

